

Sèrie 2

OPCIÓ A. Comentari de text

Llegiu atentament el text següent i responeu a les qüestions que es plantegen a continuació.

“Els diferents llenguatges, comparats uns els altres, posen en evidència que amb les paraules mai s'arriba a la veritat ni a una expressió adequada, doncs, en cas contrari, no hi hauria tants llenguatges. La “cosa en si” (això seria justament la veritat pura i sense conseqüències) és totalment inassolible i no és desitjable en absolut per al creador del llenguatge. Aquest es limita a designar les relacions de les coses pel que fa als homes i per expressar-les apel·la a les metàfores més audaces. En primer lloc, un impuls nerviós extrapolat en una imatge! Primera metàfora. La imatge transformada de nou, en un so! Segona metàfora. I, en cada cas, un salt total des d'una esfera a una altra completament diferent (...) Creiem saber una mica de les coses mateixes quan parlem d'arbres, colors, neu i flors però, malgrat això, no posseïm, més que metàfores de les coses, que no corresponen en absolut a les essències primitives.(...) Per tant, en qualsevol cas, l'origen del llenguatge no segueix un procés lògic, i tot el material sobre el qual, i a partir del qual, treballa i construeix l'home de la veritat, l'investigador, el filòsof, procedeix, si no dels núvols, en cap cas, de l'essència de les coses.”

Friedrich Nietzsche: *Veritat i mentida en sentit extramoral*. Traducció del text castellà de Madrid: Ed. Tecnos.

Apartat de comprensió [3,5 punts en total]

Es valoraran els aspectes de comprensió, redacció, claredat en l'exposició i ordenació dels arguments, tenint en compte especialment el domini dels procediments. No es tracta de penalitzar allò que no ha contestat l'alumne (sempre que surtin les idees principals del text), sinó de valorar la coherència i pertinència d'allò que ha redactat i exposat.

1. Exposeu en una o dues línies la idea principal del text. [1 punt]

Nietzsche critica la correspondència de les paraules amb les coses i la noció de veritat com adequació a la realitat. El llenguatge el crea l'home a partir dels seus interessos: no hi ha coneixement d'essències.

2. Resumi el contingut del text i assegureu-vos d'especificar clarament quines són les idees més importants que s'hi expressen. [2,5 punts]

L'home crea el llenguatge per a satisfer els seus interessos; però la filosofia pensava que coneixíem les veritables essències de les coses gràcies als conceptes. Nietzsche diu que les paraules són metàfores que construïm a partir de les nostres relacions amb les coses però no ens permeten conèixer res de aquestes coses en elles mateixes.

Apartat de raonament [6,5 punts en total]

3. Expliqueu raonadament la relació que s'estableix entre cosa, essència, veritat, llenguatge i metàfores. [3 punts]

La cosa en ella mateixa té una essència que l'especifica i la caracteritza; sovint els filòsofs han cregut que el coneixement vertader rau en la captació de les essències. El llenguatge captava els trets diferencials i per això ens permet parlar "objectivament" i entendre'ns. Nietzsche però diu que l'home crea el llenguatge, ple de metàfores, a partir de les seves relacions amb les coses i els interessos propis, però aquestes metàfores no capten cap essència objectiva de la cosa en sí.

4. Compareu les idees del text amb la teoria d'un altre autor/a o amb les teories d'altres autors. [2 punts]

Es pot comparar amb Plató o Aristòtil, o Descartes o tot filòsof que tingui una visió realista del coneixement i de l'ús del llenguatge capaç de dir i transmetre les coses tal i com aquestes són. O relacionar amb els nominalistes com Ockham o amb l'empirisme britànic que criticava ja aquella visió clàssica realista. També amb la filosofia contemporània sobre el gir lingüístic i hermenèutic que Nietzsche preconitza.

Tanmateix resta una pregunta oberta que permet a l'alumne desenvolupar allò que sap en relació a diversos corrents de pensament de la història de la filosofia.

5. Expliqueu de quina manera creieu que és vigent la problemàtica filosòfica que exposa l'autor. Justifiqueu la resposta. [1,5 punts]

La resposta a aquesta pregunta ha de seguir el criteri de la coherència i la capacitat de raonar, tenint en compte que ja s'ha avaluat procediments i continguts.

OPCIÓ B. Desenvolupament d'un tema

Responen a les qüestions que es plantegen a continuació sobre el tema següent: **La doctrina de l'Estat de Hobbes**

Es valoraran els aspectes de comprensió, redacció, claredat en l'exposició i ordenació dels arguments, tenint en compte especialment el domini dels procediments. No es tracta de penalitzar allò que no ha contestat l'alumne, sinó de valorar la coherència i pertinència d'allò que ha redactat i exposat.

1. Feu un esquema del tema i indiqueu els conceptes fonamentals que desenvolupareu més endavant.
[1,5 punts]

Cada alumne ha de proposar una ordenació de les idees que desenvoluparà i les relacions que s'estableixen entre elles. Hauria de fer referència als següents aspectes: 1) la crítica a la connaturalitat de l'Estat i la concepció d'aquest com a fruit d'un contracte, com un artifici humà. 2) El pas de l'estat de naturalesa, que és un estat de guerra, a l'Estat, que és l'únic garant de la pau; la por com a origen del pacte. 3) La defensa de Hobbes de l'absolutisme.

2. Indiqueu l'època de la doctrina de l'Estat de Thomas Hobbes, esmenteu els autors principals i altres corrents de pensament d'aquell temps, i comenteu les influències que va rebre. [1,5 punts]

S. XVII. Contextualització històrica. Les crisis i divisions econòmiques, socials i polítiques. La filosofia moderna trencant amb l'escolàstica. El contrast amb Locke i Rousseau. La discussió entre el mecanicisme cartesià i l'empirisme britànic. La hipòtesi de l'estat de naturalesa per a justificar la construcció de l'Estat. La legitimitat o il·legitimitat de la revolució contra el tirà. La pregunta per la legitimitat del poder.

3. Expliqueu de quin problema o de quins problemes tracta la doctrina de l'Estat de Hobbes i quines solucions hi aporta.
[4 punts]

Es valoraran aspectes de contingut i adquisició de coneixements. Comprensió de les teories de l'autor, capacitat de relacionar i desenvolupar les seves idees i propostes i de relacionar-les amb les idees d'altres autors.

Es poden comentar els següents problemes:

El perquè de la constitució de l'Estat. La recerca de la seguretat i la felicitat. La por com a origen de l'Estat. El poder fort i absolut com únic garant de l'erradicació de la violència. La discussió sobre la divisió de poders. El pacte social i les seves fases. La naturalesa humana: bona o dolenta? El pacte entre els homes per a esdevenir ciutadans i súbdits. L'abdicació del poder particular i de la llibertat en la institució del

poder sobirà garant de la seguretat. La fonamentació i legitimitat de la propietat privada. Els límits de l'Estat. El dret a la resistència civil.

4. Relacioneu la doctrina de l'Estat de Hobbes amb altres plantejaments filosòfics que altres autors han presentat al llarg de la història de la filosofia; compareu les solucions que pro- posa la doctrina de l'Estat de Hobbes per als problemes que es planteja amb les solucions que hi han aportat altres autors.

[1,5 punts]

Es podria comparar amb Locke i la discrepància sobre la naturalesa humana, o sobre el dret a la resistència civil. O es pot parlar de la importància de Hobbes en Kant; o el contrast amb Rousseau i la seva recerca de la voluntat general. També es pot contrastar el poder absolut del Leviatà i la separació de poders de la democràcia en Locke i Rousseau. Però també com es plantejat el contracte en Plató o Epicur.

Tanmateix resta una pregunta oberta que permet a l'alumne desenvolupar allò que sap en relació a diversos corrents de pensament de la història de la filosofia.

5. Expliqueu quina vigència creieu que té la doctrina de l'Estat de Hobbes i feu-ne una valo- ració personal.

[1,5 punts]

La resposta a aquesta pregunta ha de seguir el criteri de la coherència i la capacitat de raonar, tenint en compte que ja s'ha avaluat procediments i continguts.